

Pressehefte

Finansdepartementets pressemeldinger i forbindelse med fremleggelse av Statsbudsjettet og Nasjonalbudsjettet 2018

Innhold

Pressemeldinger:

Et budsjett for økonomisk vekst, flere i jobb og et bærekraftig velferdssamfunn	Side	2
Vekstfremmende skatte- og avgiftslettelser	Side	3
Lette i eideomsskatten	Side	4
Ny ordning for skattlegging av opsjoner i små oppstartsselskap	Side	5
Engangsavgift innføres for de tyngste elbilene	Side	6
Differensiert arbeidsgiveravgift: Reduserte satser gjeninnføres for transport og energi	Side	8

Faktaark:

Regjeringens viktigste satsinger	Side	9
Hovedtrekk i den økonomiske utviklingen	Side	10
Nøkkeltall i budsjettet for 2018	Side	12
Statens inntekter og utgifter	Side	14
Regjeringens forslag til skatte- og avgiftsopplegg for 2018	Side	17

Pressemelding

Nr.: 39/2017
Dato: 12.10.2017
Kontaktperson: Pressetelefon 22 24 44 11

Et budsjett for økonomisk vekst, flere i jobb og et bærekraftig velferdssamfunn

Finanspolitikken har vært brukt aktivt for å motvirke effektene av oljeprisfallet. Det er nå god økonomisk utvikling i Norge. I statsbudsjettet for 2018 er derfor veksten i bruk av oljeinntekter mindre enn de siste årene. Regjeringen prioriterer vekstfremmende skattelettelser og fortsetter satsingen på kunnskap, samferdsel, helse og velferd i kommunene.

– Statsbudsjettet for 2018 er fremtidsrettet. Regjeringen prioriterer tiltak som styrker velferden i dag, skaper flere jobber og trygger Norge for fremtiden, sier finansminister Siv Jensen (Frp).

Oppsvinget i norsk økonomi har kommet raskere enn ventet, og veksten vil allerede i år komme opp mot trendveksten på rundt 2 prosent. Neste år ligger det an til at veksten tiltar ytterligere.

– Vi har styrt Norge trygt gjennom en krevende tid. Den økonomiske aktiviteten skyter fart, og ledige hender kommer i arbeid over hele landet. Bedriftene melder om optimisme og investeringslyst. Da må staten gi litt mindre gass slik at de gode kreftene får virke, sier finansminister Siv Jensen.

Regjeringen legger opp til et nøytralt statsbudsjett i 2018. Bruken av oljeinntekter øker reelt med 6 milliarder kroner og utgjør 2,9 prosent av Statens pensjonsfond utland.

Regjeringen prioriterer skattelettelser som fremmer vekst og investeringer, og satser på forskning og utdanning, vei og bane, helsetjenester og velferd i kommunene. Forsvar og infrastruktur skal rustes opp, og det skal investeres i sykehus.

– På sikt vil investeringer og produksjon på norsk sokkel gradvis avta. Vi må legge til rette for at norsk økonomi får flere ben å stå på. Omstillingen og moderniseringen av Norge fortsetter, sier finansminister Siv Jensen.

Pressemelding

Nr.: 40/2017
Dato: 12.10.2017
Kontaktperson: Pressetelefon 22 24 44 11

Vekstfremmende skatte- og avgiftslettelser

Regjeringens forslag til skatte- og avgiftsopplegg for 2018 følger opp enigheten i Stortinget om en skattereform.

– Regjeringen gir skattelettelser som fremmer vekst og investeringer i norske arbeidsplasser. Vi senker skattesatsene for personer og bedrifter og vil gjøre det mer lønnsomt å investere i Norge, sier finansminister Siv Jensen (Frp).

Regjeringen foreslår nye skatte- og avgiftslettelser på til sammen 3 milliarder kroner, med bokført virkning på 0,7 milliarder kroner i budsjettåret. Regjeringens forslag innebærer at samlede netto skatte- og avgiftslettelser under denne regjeringen er om lag 26 milliarder kroner.

Regjeringen gjennomfører sentrale deler av skattereformen som et bredt Stortingsflertall ble enige om i fjor. Skattesatsen på alminnelig inntekt reduseres fra 24 prosent til 23 prosent både for selskap og personer, og verdsettelsesrabatten for aksjer og driftsmidler i formuesskatten økes fra 10 prosent til 20 prosent. I tillegg foreslår regjeringen fritak for eiendomsskatt på produksjonsutstyr. Regjeringens forslag til skatteopplegg gjør det mer lønnsomt for næringslivet å investere i og skape nye arbeidsplasser i Norge.

Regjeringen legger til rette for et grønt skatteskift. Budsjettet for 2018 bidrar til at miljøskader prises på en bedre måte og innebærer flere endringer som forsterker klima- og miljøinnretningen i avgiftssystemet.

Det er mer informasjon om regjeringens forslag til skatte- og avgiftsopplegg for 2018 i faktaark om skatteendringer.

Pressemelding

Nr.: 41/2017
Dato: 12.10.2017
Kontaktperson: Pressetelefon 22 24 44 11

Lette i eideomsskatten

Regjeringa foreslår å fjerne eideomsskatten på maskiner og tilbehør, og å stramme inn eideomsskattesatsane på bustad.

– Å fjerne eideomsskatten på maskiner og tilbehør vil gje store lettar for industrien og vil medverke til å tryggje arbeidsplassar, seier finansminister Siv Jensen (Frp). Forslaget følgjer opp punktet i Sundvolden-erklæringa om å fjerne eideomsskatten på maskiner.

Endringa inneber at produksjonsutstyr og -installasjonar ikkje lenger skal reknast med i grunnlaget for å berekne eideomsskatt. Kategorien verk og bruk vert fjerna. Føremålet er å gjere utskriving av eideomsskatt meir pårekneleg og at skattlegging av verk og bruk vert meir lik skattlegging av andre næringseigedomar.

Framlegget inneber reduserte inntekter for kommunane, men betre vilkår for bedrifter og arbeidsplassar, som også er viktig for kommunane. Endringane skal ikkje gjelde for vasskraftanlegg, vindkraftanlegg og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum.

For å lette overgangen for kommunane foreslår regjeringa ei overgangsordning på fem år. Regjeringa foreslår at dei nye reglane får verknad frå og med 2019, med ei overgangsordning til og med 2023.

– Meir påreknelege og stabile rammevilkår er viktige føresetnader for at både bedrifter og innbyggjarane skal kunne planleggje økonomien sin, seier finansminister Siv Jensen.

For å skjerme innbyggjarane mot raske aukar i eideomsskatten, foreslår regjeringa å halvere grensa for maksimal sats på eideomsskatt frå 2 til 1 promille for det året skatten vert innført. Tilsvarende skal satsen heretter berre kunne aukast med inntil 1 promille i året, ikkje 2.

Les meir i Prop. 1 LS (2017-2018) *Skatter, avgifter og toll 2018* punkt 7.1.

DET KONGELEGE
FINANSDEPARTEMENT

Pressemelding

Nr.: 42/2017
Dato: 12.10.2017
Kontaktperson: Pressetelefon 22 24 44 11

Ny ordning for skattlegging av opsjoner i små oppstartsselskap

For å gjøre det lettere for små oppstartsselskap å rekruttere og beholde ansatte, foreslår regjeringen en ny og mer gunstig ordning for skattlegging av opsjoner i slike selskap.

– Den nye ordningen vil gjøre opsjoner til en mer attraktiv avlønningsform i små oppstartsselskap. Regjeringen ønsker å gjøre det lettere for gründere i en startfase, sier finansminister Siv Jensen (Frp).

Ordningen kan avhjelpe likviditetsutfordringer for små oppstartsselskap slik at de kan tilby en mer konkurransedyktig avlønning. Etter den nye ordningen skal fordeler ved opsjoner til ansatte i små oppstartsselskap, inntil en grense på 30 000 kroner, skattlegges først når aksjene realiseres.

Etter gjeldende regler skattlegges opsjoner gitt i arbeidsforhold når opsjonen innløses i aksjer. Dette kan by på særlige utfordringer for små oppstartsselskap fordi fremtidig verdi ofte er spesielt usikker og aksjene er vanskelige å omsette på innløsningstidspunktet. Det kan derfor være krevende for den ansatte å dekke skatteregningen på innløsningstidspunktet. For selskapet kan det være tyngende å betale arbeidsgiveravgiften.

Regjeringen foreslår at ordningen skal gjelde for aksjeselskap som på tidspunktet for tildeling av opsjonen, er seks år eller yngre. Selskapene må ha ti ansatte eller færre og kan verken ha driftsinntekter eller balansesum som overstiger 16 millioner kroner. Ordningen gjelder for nyansettelser etter 1. januar 2018. For å omfattes av ordningen må den ansatte sitte med opsjonen i minst tre år før innløsning. Ordningen stiller også nærmere krav til blant annet omfanget av den ansattes arbeidstid i selskapet, samt eierskapsbegrensninger for den ansatte og for offentlige aktører. Den foreslåtte ordningen vil innebære statsstøtte for de omfattede selskapene, og den må derfor notifiseres til, og godkjennes av, ESA før ikrafttredelse. Ordningen vil etter forslaget gjelde fra 1. januar 2018, forutsatt at den da er godkjent av ESA.

Pressemelding

Nr.: 43/2017
Dato: 12.10.2017
Kontaktperson: Pressetelefon 22 24 44 11

Engangsavgift innføres for de tyngste elbilene

Regjeringen foreslår å avvikle fritaket for engangsavgift for elbiler, men gi vektfradrag til elbiler på linje med ladbare hybridbiler. Forslaget innebærer at kun de tyngste elbilene med vekt over to tonn får engangsavgift. De aller fleste elbiler vil fortsatt være fritatt for engangsavgift.

- Regjeringen vil fortsatt legge til rette for at lav- og nullutslippsbiler kan ha et gunstig avgiftsregime fremover, og for videre miljøvennlig fornyelse av bilparken, sier finansminister Siv Jensen (Frp).
- Regjeringen har de siste årene lagt om engangsavgiften i miljøvennlig retning for å stimulere til en bilpark med lavere utslipp. Omleggingen har bidratt til at det selges flere null- og lavutslippsbiler, slik at Stortingets mål for 2020 om gjennomsnittlig CO₂-utslipp på 85 gram per km for nye biler kan nås tre år før tiden, sier finansminister Siv Jensen.

Engangsavgiften ilegges i dag basert på utslipp i tillegg til vekt. De senere års omlegging av engangsavgiften, hvor en større andel av avgiften baseres på utslipp, har redusert verdien av fritaket fra engangsavgift for nullutslippsbiler. Fritaket har i dag ingen betydning for de aller fleste elbiler.

Elbiler har flere fordeler i skatte- og avgiftssystemet, som fritak for merverdiavgift. Regjeringen fremmer i budsjettet for 2018 forslag om fritak for trafikkforsikringsavgift og omregistreringsavgift for elbiler. De nye fritakene vil komme eiere av alle elbiler til gode og stimulere omsetningen av brukte elbiler.

Dagens fritak i engangsavgiften kommer i all hovedsak kjøpere av tunge, dyre elbiler til gode. Merverdiavgiftsfritaket innebærer også kronemessig størst støtte til dyre biler. For eksempel utgjør merverdiavgiftsfritaket 50 000 kroner for en elbil med pris på 200 000 kroner, mens fritaket utgjør 250 000 kroner for en elbil med

pris på 1 000 000 kroner. Fritaket for engangsavgift utgjør i størrelsesorden 200 000 kroner for en elbil med vekt på 2,4 tonn, mens fritaket ikke har betydning for mindre elbiler med vekt inntil nær 1,6 tonn.

Regjeringen foreslår at vektfradraget for ladbare hybridbiler også gjøres gjeldende for elbiler, herunder brenselcellebiler, samtidig som satsen i vektfradraget reduseres fra 26 til 23 prosent. Engangsavgiften baseres på bilens egenvekt og utslipp av CO₂ og NO_x. For elbiler vil det dermed kun være vekt som det eventuelt skal betales avgift av.

Tabellen nedenfor illustrerer hva engangsavgiften vil bli for elbiler med ulik egenvekt:

Tabell 1. Foreslått engangsavgift for elbiler, eksempelberegninger for biler med ulik vekt.

Egenvekt	Engangsavgift*
2 000 kg	0 kroner
2 250 kg	35 900 kroner
2 500 kg	82 800 kroner

*I tillegg kommer vrakpantavgift på 2 400 kroner som inngår i engangsavgiften og betales for alle biler.

Regjeringen foreslår at endringen skal tre i kraft fra 1. januar 2018.

Les mer i Prop. 1 LS (2017–2018) *Skatter, avgifter og toll 2018* punkt 9.4.3.

Pressemelding

Nr.: 44/2017
Dato: 12.10.2017
Kontaktperson: Pressetelefon 22 24 44 11

Differensiert arbeidsgiveravgift: Reduserte satser gjeninnføres for transport og energi

Regjeringen har fått gjennomslag overfor EU og foreslår å gjeninnføre reduserte satser for transport- og energiforetak i ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift.

– Differensiert arbeidsgiveravgift er et av de viktigste virkemidlene for å opprettholde arbeidsplasser og bosetting i distriktene. Regjeringen har helt siden 2013 hatt en tett dialog med Europakommisjonen og ESA for å få til en løsning for Norge som også inkluderer transport- og energi. Nå foreslår regjeringen å gjeninnføre ordningen for disse to sektorene, sier finansminister Siv Jensen (Frp).

I 2013 endret Europakommisjonen statsstøtteregeverket, slik at store deler av energi- og transportsektoren i distriktene ikke lenger kunne beregne arbeidsgiveravgift med generelt reduserte satser. Regjeringen innførte derfor kompenserende tiltak for den økte arbeidsgiveravgiften som fulgte av de nye sektorbegrensningene.

Regjeringen har spilt inn forslag til Europakommisjonen om endringer i EUs regelverk, og i mai i år vedtok Kommisjonen å ta de norske forslagene inn i regelverket om gruppeunntak for statsstøtte. Dette innebærer at den generelle ordningen med differensierte satser igjen vil kunne inkludere transport- og energiforetak.

Regjeringen foreslår å gjeninnføre ordningen fra 1. januar 2018. Gjeninnføringen innebærer en skattelettelse på 585 millioner kroner, med bokført virkning på 488 millioner kroner i budsjettåret.

Faktaark

Regjeringens viktigste satsinger

I statsbudsjettet for 2018 foreslår regjeringen flere nye satsinger:

Et velferdsloft for syke og eldre. Budsjettforslaget gir rom for en fortsatt høy vekst i pasientbehandlingen på sykehusene, med om lag 2 prosent. Det foreslås investeringslån til nytt sykehus i Nordmøre og Romsdal, utbygging og modernisering av Haugesund sjukehus og nytt klinikkbygg ved Radiumhospitalet. Tilbudet til personer med rusproblemer foreslås prioritert også i 2018. Det foreslås også å legge til rette for investeringstilskudd til 1 800 heldøgns omsorgsplasser i 2018.

Regjeringen vil bygge landet. Den sterke satsingen på veier, bane og kollektivtransport fortsetter. Det legges til rette for god fremdrift i igangsatte prosjekter og for planlegging og oppstart av nye prosjekter. Samlet foreslås det nær 61 milliarder kroner til oppfølging av Nasjonal transportplan. Det er en økning på om lag 3 milliarder kroner fra 2017. Tilskuddet til utbyggingselskapet Nye Veier AS foreslås økt til om lag 5,3 milliarder kroner.

Kunnskap gir muligheter til alle. Regjeringen har høye ambisjoner for kvaliteten i alle utdanningsledd – fra barnehage, via skole, til høyere utdanning og forskning. Budsjettforslaget legger til rette for tidlig innsats, økt støtte til utdanning og flere fagskoleplasser. Det foreslås nærmere 1,5 milliarder kroner til videreutdanning av lærere. Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning følges opp med satsinger på over en halv milliard kroner, blant annet gjennom økt bevilgning til forskningsinfrastruktur og forskning. Videre foreslår Regjeringen 50 millioner kroner til startbevilgning for Livsvitenskapsbygget ved Universitetet i Oslo.

Velferd i kommunene. Forslaget til statsbudsjett legger opp til en realvekst i kommunenes frie inntekter i 2018 på knapt 3,8 milliarder kroner og en vekst i samlede inntekter på 4,6 milliarder kroner. Forslaget legger til rette for at kommunesektoren kan tilby flere og bedre tjenester, og gir blant annet rom for et bedre tilbud til personer med rusproblemer, økt satsing på tidlig innsats i barnehage og skole og forebyggende tiltak for barn, unge og familier.

Trygghet i hverdagen og styrket beredskap. Det foreslås bevilgningsøkninger på til sammen 2,5 milliarder kroner til ulike formål i langtidsplanen for forsvarssektoren. Budsjettforslaget innebærer økt aktivitet og bedre beredskap i alle forsvarsgrenene. Regjeringen satser på politiet, blant annet ved anskaffelse av tre nye politihelikoptre og etablering av et nytt nasjonalt beredskapssenter.

Faktaark

Hovedtrekk i den økonomiske utviklingen

Norsk økonomi er ute av konjunkturedgangen

Oppsvinget i norsk økonomi er kommet raskere enn ventet, og anslaget for den økonomiske veksten i år er justert markert opp. Konjunkturedgangen som fulgte etter oljeprisfallet for tre år siden, er over. Husholdningenes etterspørsel øker, og det er vekst i investeringene i fastlandsøkonomien. Fallet i petroleumsinvesteringene, som særlig har trukket aktiviteten ned på Sør- og Vestlandet, er i ferd med å snu til ny vekst. Høyere kjøpekraft i husholdningene og økt etterspørsel fra eksportmarkedene vil forsterke oppgangen fremover. Allerede neste år anslås økonomien å vokse raskere enn sin historiske trend.

Arbeidsmarkedet er i bedring, og arbeidsledigheten faller over hele landet. Veksten i sysselsettingen øker, kvartal for kvartal, og nedgangen i sysselsettingsandelen ser ut til å ha stoppet opp. Fremover ventes høyere vekst i sysselsettingen og lavere arbeidsledighet.

Lave renter, en markert bedret konkurransevne og ekspansiv finanspolitikk har vært viktige drivkrefter bak oppsvinget. Utsiktene for norsk økonomi tilsier at finanspolitikken normaliseres i 2018, etter flere år med kraftig økning i bruken av fondsinntekter. Det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet anslås å øke med under 0,1 prosent av trend-BNP for Fastlands-Norge i 2018, slik at finanspolitikken er nøytral.

Sterkere vekst ute

Veksten ute øker raskere enn ventet. Det gjelder også i Europa, der den økonomiske veksten lenge har vært svak. I Sverige, som er vår viktigste handelspartner, er den økonomiske veksten høy. Oppsvinget hos Norges handelspartnere er hjulpet av ekspansiv pengepolitikk. Samtidig bidrar de kommende brexit-forhandlingene og uklarhet rundt amerikansk finanspolitikk og handelspolitikk til usikkerhet om de økonomiske utsiktene internasjonalt.

Hovedtall for norsk økonomi. Prosentvis volumendring fra året før¹

	Mrd. Kroner ²				
	2016	2016	2017	2018	2019
Privat konsum	1 418,7	1,5	2,3	3,2	3,2
Offentlig konsum.....	757,6	2,1	1,7	1,2	-
Bruttoinvesteringer i fast kapital	750,5	-0,2	3,9	2,5	3,0
Herav: Oljeutvinning og rørtransport	164,9	-16,9	-6,5	2,2	7,7
Bedrifter i Fastlands-Norge	237,9	4,1	4,9	5,6	5,6
Boliger.....	184,8	9,0	9,6	-0,2	-2,7
Offentlig forvaltning	164,6	5,9	5,4	1,5	-
Etterspørsel fra Fastlands-Norge ³	2 763,6	2,6	3,1	2,5	2,4
Eksport.....	1 064,1	-1,8	1,1	0,9	1,9
Herav: Råolje og naturgass.....	373,4	4,3	0,9	-4,8	-2,4
Varer utenom olje og gass	355,7	-8,2	1,7	3,8	5,0
Tjenester utenom olje, gass og utenr. sjøfart...	234,0	-6,0	-0,3	6,9	4,7
Import.....	1037,1	2,3	3,2	3,3	3,6
Bruttonasjonalprodukt	3 117,0	1,1	1,9	1,5	1,9
Herav: Fastlands-Norge.....	2 717,3	1,0	2,0	2,5	2,6
Andre nøkkeltall:					
Sysselsetting, 1000 personer		0,3	0,7	1,1	1,1
Arbeidsledighetsrate, AKU (nivå)		4,7	4,3	4,0	3,8
Arbeidsledighetsrate, registrert (nivå)		3,0	2,7	2,6	2,5
Årslønnsvekst.....		1,7	2,4	3,0	3,0
Konsumprisvekst (KPI).....		3,6	1,9	1,6	1,7
Vekst i KPI-JAE		3,0	1,6	1,8	1,9
Råoljepris, kroner pr. fat ⁴		379	438	438	441
Tremåneders pengemarkedsrente, pst ⁵		1,1	0,9	0,9	1,2
Importveid kursindeks, årlig vekst i pst. ⁶		1,9	-1,1	1,0	0,8

¹ Der ikke annet er angitt

² Foreløpige nasjonalregnskapstall i løpende priser.

³ Utenom lagerendring.

⁴ Nivå i løpende priser.

⁵ Beregningsmessig forutsetning basert på terminpriser i september.

⁶ Positivt tall angir svakere krone.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

Faktaark

Nøkkeltall i budsjettet for 2018

Regjeringen fører en ansvarlig økonomisk politikk basert på handlingsregelen for bruk av oljeinntekter.

Budsjettet for 2018 har følgende hovedtrekk:

- Et strukturelt, oljekorrigert underskudd på 231,1 milliarder kroner. Det oljekorrigerte underskuddet anslås til 255,4 milliarder kroner. Forskjellen skyldes at skatte- og avgiftsinntektene fremdeles er forholdsvis lave som følge av tilbakeslaget i norsk økonomi.
- Det strukturelle, oljekorrigerte underskuddet tilsvarer 7,7 prosent av trend-BNP for Fastlands-Norge. Det er under 0,1 prosentenhet høyere enn i 2017, og innebærer en nøytral finanspolitikk. Målt i faste 2018-priser øker bruken av oljepenger med 6 milliarder kroner fra 2017 til 2018.
- Bruken av oljeinntekter utgjør 2,9 prosent av anslått kapital i Statens pensjonsfond utland ved inngangen til 2018, det samme som i 2017. Avstanden opp til 3-prosent-banen anslås til 5,8 milliarder kroner.
- Den reelle, underliggende veksten i statsbudsjettets utgifter anslås til 1,0 prosent, eller knapt 13 milliarder kroner. Den nominelle utgiftsveksten anslås til 3,5 prosent.
- En reell vekst i kommunenes samlede inntekter fra 2017 til 2018 på 4,6 milliarder 2018-kroner. Kommunenes frie inntekter øker reelt med knapt 3,8 milliarder 2018-kroner.

Hovedtall i statsbudsjettet og Statens pensjonsfond. Milliarder kroner

	2016	2017	2018
Totale inntekter	1 162,5	1 229,4	1 252,9
1 Inntekter fra petroleumsvirksomhet	152,6	202,4	208,0
1.1 Skatter og avgifter	47,6	76,8	91,1
1.2 Andre petroleumsinntekter	105,0	125,6	116,9
2 Inntekter utenom petroleumsinntekter	1 009,9	1 027,0	1 044,9
2.1 Skatter og avgifter fra Fastlands-Norge	916,8	940,2	971,8
2.2 Andre inntekter.....	93,1	86,7	73,1
Totale utgifter	1 246,1	1 286,3	1 325,2
1 Utgifter til petroleumsvirksomhet.....	27,8	27,0	25,0
2 Utgifter utenom petroleumsvirksomhet	1 218,3	1 259,3	1 300,2
Overskudd på statsbudsjettet før overføring fra			
Statens pensjonsfond utland.....	-83,6	-57,0	-72,3
- Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten	124,8	175,4	183,0
= Oljekorrigert overskudd.....	-208,4	-232,4	-255,4
+ Overført fra Statens pensjonsfond utland	212,5	232,4	255,4
= Overskudd på statsbudsjettet	4,1	0,0	0,0
+ Netto avsatt i Statens pensjonsfond utland	-87,7	-57,0	-72,3
+ Rente- og utbytteinntekter mv. i Statens pensjonsfond ¹	196,6	206,8	213,6
= Samlet overskudd i statsbudsjettet og Statens pensjonsfond ¹	113,0	149,8	141,3
Memo:			
Markedsverdien av Statens pensjonsfond utland ²	7 510	7 898	8 224
Markedsverdien av Statens pensjonsfond ²	7 722	8 126	8 465
Folketrygdens forpliktelser til alderspensjoner ^{2,3}	7 979	8 201	8 521

¹ Inneholder ikke kursgevinster eller –tap.

² Ved utgangen av året.

³ Nåverdien av allerede opptjente rettigheter til framtidige alderspensjoner i folketrygden.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

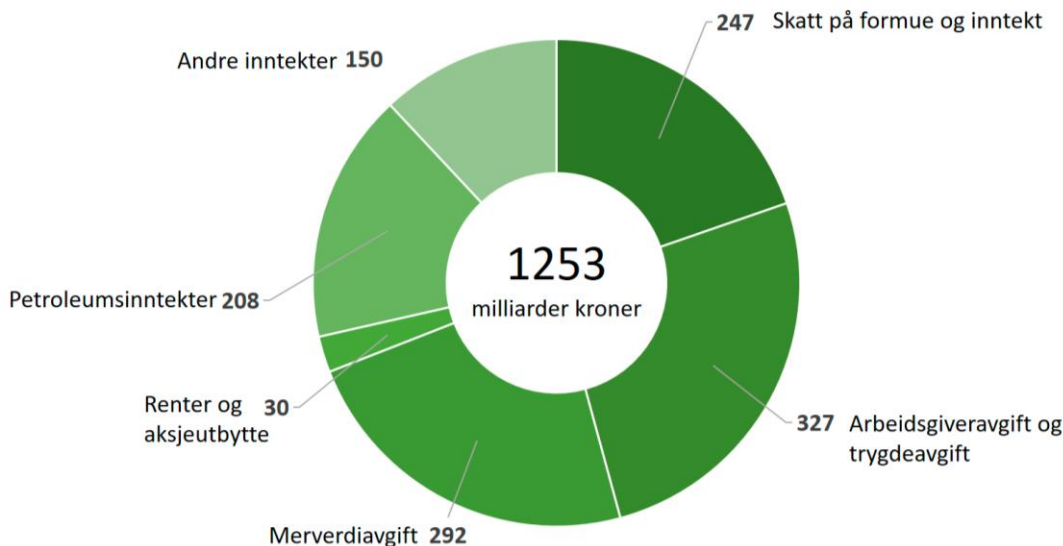
Faktaark

Statens inntekter og utgifter

I 2018 er statens samlede inntekter beregnet til 1 253 milliarder kroner, og samlede utgifter til 1 325 milliarder kroner. Lånetransaksjoner er ikke medregnet i tallene. Holdes også petroleumsvirksomheten utenom, er inntektene 1 045 milliarder kroner og utgiftene 1 300 milliarder kroner.

Statens samlede inntekter fra petroleumsvirksomheten er anslått til 208 milliarder kroner i 2018. Utgiftene til petroleumsvirksomheten er anslått til 25 milliarder kroner. Forskjellen mellom inntekter og utgifter gir en netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten på 183 milliarder kroner, som i sin helhet overføres til Statens pensjonsfond utland. Utenom lånetransaksjoner og petroleumsvirksomheten har statsbudsjettet et underskudd på 255 milliarder kroner. Dette oljekorrigerte underskuddet¹ dekkes ved en tilsvarende overføring fra Statens pensjonsfond utland.

Figur 1. Inntektene på statsbudsjettet, uten lånetransaksjoner

Tall i milliarder kroner, uten lånetransaksjoner

¹ Det *strukturelle*, oljekorrigerte underskuddet anslås til 231 milliarder kroner. I beregningen av det strukturelle underskuddet korrigeres det blant annet for virkningene av økonomiske svingninger på skatter, avgifter, renter og ledighetstrygd.

De største inntektene er petroleumsinntekter, arbeidsgiver- og trygdeavgift, skatt på formue og inntekt og merverdiavgift. Disse inntektene utgjør til sammen 86 prosent av statsbudsjettets inntekter i 2018, jf. figur 1. Andre store inntekter er særavgifter knyttet til blant annet motorvogner, tobakk og alkohol, og renteinntekter og aksjeutbytte.

Utgiftene er fordelt på en rekke formål, og går til både drift, investeringer og overføringer. Figur 2 viser utvalgte store utgiftsområder.

Figur 2. Utgiftene på statsbudsjettet, uten lånetransaksjoner

Tall i milliarder kroner, uten lånetransaksjoner

Blant de største utgiftsområdene er ytelser fra folketrygden, blant annet pensjoner, sykepenger, dagpenger, foreldrepenger og enkelte helsestønader, og rammetilskudd til kommuner og fylkeskommuner. Andre store utgiftsområder er overføringer til regionale helseforetak og utgifter innen samferdselssektoren, forsvarssektoren og utdanningssektoren.

Tabellen nedenfor viser en mer detaljert oversikt over inntektene og utgiftene i regjeringens budsjettforslag for 2018. Beløpene i tabellen inkluderer ikke lånetransaksjoner eller petroleumsvirksomheten. Det vises til Prop. 1 S (2017–2018) for en nærmere omtale av statens inntekter og utgifter.

Tabell. Statsbudsjettets inntekter og utgifter i 2018, utenom lånetransaksjoner og petroleumsvirksomheten (milliarder kroner)

Statsbudsjettets inntekter (utenom petroleum)		1 044,9
Sum skatter og avgifter fra Fastlands-Norge		971,8
Skatt på formue og inntekt	246,8	
Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift	326,8	
Merverdiavgift	291,5	
Avgifter på tobakk og alkohol	20,9	
Avgifter på motorvogner	24,9	
Elektrisitetsavgift	11,1	
Tollinntekter	3,5	
Andre avgifter	46,4	
Renter og aksjeutbytte		30,0
Inntekter av statens forretningsdrift		2,5
Andre inntekter		40,5
Statsbudsjettets utgifter (utenom petroleum)		1 300,2
Sum folketrygden		470,1
Alderspensjon	223,1	
Sykepenges	42,6	
Øvrige sosiale formål	137,5	
Helsetjenester	32,0	
Foreldrepenges	21,1	
Arbeidsliv	13,9	
Rammetilskudd til kommuner og fylkeskommuner		164,4
Regionale helseforetak		147,8
Transport og kommunikasjon		66,9
Forsvaret		55,0
Høyere utdanning og fagskoler		38,6
Offisiell utviklingshjelp ¹		33,6
Politi og påtalemyndighet		20,0
Barnetrygd og kontantstøtte		16,8
Jordbruksavtalen		15,1
Renter på statsgjeld		8,9
Andre utgifter		263,1
Oljekorrigert overskudd		-255,4

¹ Den ODA-godkjente offisielle utviklingshjelpen inkluderer i tillegg midler til Norfund (grunnfondskapital ved investeringer i utviklingsland), midler til Den asiatiske investeringsbanken for infrastruktur (AIIB), enkelte bistandsmidler under Kunnskapsdepartementet, samt Riksrevisjonens bistandsutgifter og utgifter til merverdiavgift til bistandsformål (som budsjetteres under Finansdepartementet).

Faktaark

Regjeringens forslag til skatte- og avgiftsopplegg for 2018

I Statsbudsjettet 2018 foreslår regjeringen nye skatte- og avgiftslettelser på til sammen om lag 3 milliarder kroner påløpt og om lag 0,7 milliarder kroner bokført i 2018.

Redusert skatt på inntekt

Selskapsskattesatsen har blitt redusert fra 28 prosent i 2013 til 24 prosent i 2017. Regjeringen foreslår videre reduksjon til 23 prosent i 2018. Dette er i tråd med enigheten om skattereform på Stortinget. Petroleums- og grunnrenteskatten for vannkraft justeres innenfor en provenynøytral ramme.

Oppjusteringsfaktoren for aksjeutbytte mv. i alminnelig inntekt økes fra 1,24 til 1,33, slik at den samlede marginals-katten på utbytte opprettholdes omtrent på dagens nivå når en ser selskapsskatt og personlig utbytteskatt i sammenheng. Skattesatsen på overskudd i finansnæringen holdes på 25 prosent.

Marginals-kattesatsen på lønn foreslås redusert for de aller fleste, og mest for dem med de laveste inntektene. Dette skjer ved at satsene i trinnskatten økes mindre enn reduksjonen i satsen på alminnelig inntekt. Satsene i trinnskatten økes med mellom 0,47 og 0,89 prosentenheter, og minst for lavere inntekter. Regjeringen foreslår videre å øke satsen i minstefradraget i lønn og trygd fra 44 til 45 prosent.

Lettelser i formuesskatten og eiendomsskatten

I 2017 ble det innført en verdsettelsesrabatt på 10 prosent for aksjer og driftsmidler og tilordnet gjeld. Regjeringen foreslår å øke verdsettelsesrabatten til 20 prosent i 2018, i tråd med enigheten om skattereform. For å unngå at næringseiendom eid gjennom ikke-børsnoterte selskap både får rabatt i aksje-verdien og i formuesverdien av selve eiendommen, avvikes den særskilte verdsettingsrabatten på 11 prosent for slik eiendom. Bunnfradraget i formuesskatten på 1,48 millioner kroner videreføres nominelt.

Regjeringen foreslår flere endringer i eiendomsskattereglene. Blant annet endres reglene for «verk og bruk» slik at maskiner og tilbehør som hovedregel ikke lenger skal kunne ilegges eiendomsskatt.

Avgifter

Regjeringen foreslår at flere av forslagene fra Grønn skattekommisjon følges opp. Regjeringen foreslår blant annet at fritak og lave satser i CO₂-avgiften fjernes.

Det fremmes forslag om at vektfradraget i engangsavgiften for ladbare hybridbiler differensieres etter elektrisk rekkevidde fra 1. juli 2018. Fritaket for elbiler i engangsavgiften foreslås opphevet, men elbiler gis samme vektfradrag som hybridbiler. Dette medfører at bare

de aller tyngste elbilene får engangsavgift. Regjeringen foreslår samtidig at elbiler fritas fra omregistreringsavgift og trafikforsikringsavgift. Trafikkforsikringsavgiften erstatter årsavgiften fra 2018.

Den lave satsen i merverdiavgiften som gjelder enkelte tjenester som persontransport, overnatting, allmennkringkasting samt adgang til kino, museer, fornøylesparker og store idrettsarrangement, foreslås økt fra 10 til 12 prosent. På viktige områder innen persontransport innebærer inngåtte avtaler om offentlig kjøp av persontransporttjenester at en avgiftsøkning kompenseres, slik at prisøkninger i stor grad unngås. Dette gjelder NSB, lokal kollektivtransport (buss, båt og lokale baner), riksveg- og fylkesvegferjer og enkelte flyruter.

Andre forslag

Regjeringen foreslår også en rekke andre endringer i skatte- og avgiftsreglene:

- Ny opsjonsbeskatning for små, nyetablerte selskap innføres.
- Fradragsreglene for kost og losji endres.
- Skattekasse 2 avvikles.
- Den særskilte rabatten for elbiler i firmabilbeskatningen avvikles.
- Skattefritaket for inntekter fra korttidsutleie av egen bolig avvikles.
- Differensierte satser i arbeidsgiveravgiften for transport og energi gjeninnføres.
- Maksimal eiendomsskattesats i innføringsåret reduseres fra 2 til 1 promille. Tilsvarende kan eiendomsskatten heretter økes med maksimalt 1 promille i året, ikke 2.
- Personfradraget lønnsjusteres.
- Enkelte beløpsgrenser holdes nominelt uendret. Dette gjelder blant annet fagforeningsfradraget, kilometersatsene i reisefradraget, foreldrefradraget, særskilt fradrag i Finnmark og Nord-Troms, jordbruksfradraget, fisker- og sjømannsfradraget og maksimal årlig sparing med BSU-ordningen.
- Satsen i produktavgiften på førstehåndsomsetning av fisk økes fra 2,2 til 2,3 prosent.
- Avskrivningssatsen for elvarebiler anskaffet etter 20. desember 2016 økes.
- Bergings- og redningsfartøy under 15 meter fritas for merverdiavgift.
- Unntaket i merverdiavgiften for omsetning fra veldedige og allmenntillegelige institusjoner og organisasjoner utvides.
- Fritaket for merverdiavgift for elektrisk kraft til Nord-Norge utvides.
- Kjøp av driftsmidler i reindriften gis avgiftsfritak.
- Losavgiftene og legemiddelomsetningsavgiften reduseres, mens tilsynsavgift for Finanstilsynet og sektoravgiften for Petroleumstilsynet økes.
- Gebyret for statsborgerskap, som har vært overpriset, reduseres.

Det vises til nærmere omtale av forslagene i Prop. 1 LS (2017–2018) Skatter, avgifter og toll 2017.

Anslåtte provenyvirksomheter av skatte- og avgiftsopplegget for 2018. Negative tall betyr lettelsener. Anslagene er regnet i forhold til referansesystemet for 2018. Millioner kroner

	<i>Påløpt</i>	<i>Bokført</i>
Skatt på inntekt for personer	2	0
Redusere inntektsskatten for personer til 23 pst., inkl. justert utbytteskatt ¹	-11 315	-9 050
Øke trinnskatten ²	10 230	8 185
Øke satsen i minstefradraget for lønn og trygd til 45 pst.	-125	-100
Redusere beskatningen av opsjoner i arbeidsforhold for oppstartsselskap	-100	-80
Stramme inn reglene for fradrag for kost og losji	750	600
Avvikle skattekasse 2	285	230
Avvikle særskilt rabatt for elbiler i firmabilbeskatningen	210	168
Lønnsjustere personfradraget	-80	-65
Skattlegge korttidsutleie av egen bolig	6	5
Videreføre satser og beløpsgrenser nominelt, inkl. samspill og avrundinger	141	107
Formuesskatt	-765	-610
Øke verdsettingsrabatten for aksjer og driftsmidler og tilordnet gjeld til 20 pst. Videreføre bunnfradraget nominelt	-765	-610
Næringsbeskatning	-2 684	-485
Redusere satsen på alminnelig inntekt for selskap til 23 pst.	-2 700	0
Justere petroleumsskatten provenynøytralt ³	-	-
Justere skatten for vannkraft provenynøytralt ⁴	0	0
Øke finansskatten ved at skattesatsen på overskudd i næringen holdes på 25 pst.	600	0
Redusere avskrivningssatsen for elvarebiler anskaffet før 20. desember 2016	1	3
Gjeninnføre differensierte satser i arbeidsgiveravgiften for energi- og transportsektoren ⁵	-585	-488
Merverdiavgift	675	508
Øke den lave satsen i merverdiavgiften fra 10 til 12 pst. ⁶	700	530
Utvide unntaket for omsetning fra veldedige og allmennyttige institusjoner og organisasjoner	-5	-4
Innføre merverdiavgiftsfritak for redningsfartøy	-15	-14
Utvide fritaket for elektrisk kraft til Nord-Norge	-5	-4
Miljø- og bilavgifter	-199	-99

Innføre lik CO ₂ -avgift i ikke-kvotepliktig sektor ⁷	123	108
Endre engangsavgiften for hybridbiler og avvikle fritak for engangsavgift for elbiler mv	460	420
Øke omsetningskravet for biodrivstoff	0	0
Øke veibruksavgiften på LPG	3	3
Frita elbiler for trafikksikringsavgift	-75	-55
Frita elbiler for omregistreringsavgift	-80	-80
Legge om årsavgiften til trafikksikringsavgift	-600	-470
Innføre avgiftsfritak på kjøp av driftsmidler i reindriften	-30	-25
Legge om svovelavgiften	0	0
Sektoravgifter og overprisede gebyrer	-9	-1
Redusere losavgiftene	-11	-10
Redusere legemiddelomsetningsavgiften	-29	-22
Øke tilsynsavgift Finanstilsynet	32	32
Øke sektoravgift Petroleumstilsynet	6	6
Redusere gebyret for statsborgerskap	-7	-7
Samlede nye skatte- og avgiftsendringer i 2018	-2 980	-687
Virkning av vedtak ifm. Nasjonalbudsjettet 2017	-10	-1 571
Virkning av vedtak ifm. Revidert nasjonalbudsjettet 2017	0	-1 455
Samlede foreslåtte og vedtatte skatte- og avgiftsendringer i 2018	-2 990	-3 713

¹ Oppjusteringsfaktoren for utbyttes økes fra 1,24 til 1,33.

² Trinnskattesatsene økes til 1,4 pst. i trinn 1, 3,3 pst. i trinn 2, 12,4 pst. i trinn 3 og 15,4 pst. i trinn 4. Skattefradraget for pensjonister er nedjustert for å opprettholde innslagspunktet for å betale inntektsskatt for pensjonister.

³ Målt som nåverdi av fremtidige skatteinntekter er endringen provenynøytral. Provenyet reduseres med 200 mill. kroner påløpt og 100 mill. kroner bokført i 2018. Overføringen til Statens pensjonsfond utland reduseres tilsvarende. Handlingsrommet i budsjettet for 2018 påvirkes dermed ikke av denne endringen.

⁴ Økt grunnrenteskattesats gir et merproveny på om lag 165 mill. kroner påløpt i 2018, bokført i 2019. Virkningen er provenynøytral når dette ses i sammenheng med redusert sats på alminnelig inntekt for vannkraftnæringen.

⁵ Samtidig avvikles tilskuddsordninger på budsjettets utgiftsside på til sammen 300,5 mill. kroner.

⁶ Inkluderer kompensasjoner på utgiftssiden i henhold til inngåtte offentlige avtaler om kjøp av persontransporttjenester som tog-, buss-, fly- og ferjeruter samt regelstyrte kompensasjonsordninger for kommunesektoren og statsforvaltningen.

⁷ Inkluderer kompensasjoner på utgiftssiden til inngåtte avtaler om offentlig kjøp av persontransporttjenester. Kompensasjonene utgjør 71 mill. kroner.

Kilde: Finansdepartementet.

Utgitt av:
Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

<http://www.regjeringen.no/fin>
<http://www.statsbudsjettet.no>

Omslagsillustrasjon: Anagram Design AS
Fotografier brukt i omslagsillustrasjon:
Rita Bærum, Kjetil Alsvik, B.T. Stokke,
Johan Wildhagen/Norges sjømatråd,
Øivind Haug/NSB, Anette Ask/Forsvaret,
Colourbox og Thinkstock.

Trykk:
Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon - 10/2017

